

Проект на Отчет за 2023 г. за изпълнение на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 - 2030 г.)

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 24.09.2024 г. - 24.10.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #10562-K

Област на политика: Архив - Социална политика и заетост

Тип консултация: ---

Вносител: Министерство на труда и социалната политика

Тип вносител: Национално

Отчетът за 2023 г. за изпълнение на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 -2030 г.)представя изпълнението на мерките за 2023 г. по действащата национална демографска стратегия. Отчетът следва структурата и направленията от демографската стратегия. Те са насочени към изпълнение на основната стратегическа цел на документа, а именно забавяне темповете на намаляване на броя на населението с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образование, квалификация, способности и умения. В Отчета за 2023 г. за изпълнение на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.) са обхванати мерки и дейности за насърчаване на раждаемостта чрез създаване на среда, благоприятна за отглеждането и възпитанието на деца, подобряване на репродуктивното здраве на населението, подобряване на общото здравословно състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност, осигуряване на заетост и намаляване на бедността, адаптиране на социалните системи към демографските промени и остаряването на населението и за осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование. Като цяло, мерките са насочени към благоприятно повлияване на основните демографски показатели –раждаемост, смъртност и миграции и към развитието на качеството на човешките ресурси. Документът е изготвен в рамките на националния механизъм за координация и мониторинг на

демографската политика, а именно Междуведомствената работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика, в която участват представители на експертно ниво на министерства, държавни агенции, социалните партньори, Националния осигурителен институт, Националния статистически институт, Българския червен кръст и др.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на труда и социалната политика

Адрес: София, София 1000, ул. Триадица 2

Електронна поща: mlsp@mlsp.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на отчет - вер. 1.0 | 24.09.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 01.11.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Елисавета Новакова (30.09.2024 07:41)

Отвъд нередностите

МВР в точка 11.10.1. много добре е описала някакви си там нередности. Какво общо имат те с демографията, селските райони и застаряването, Вие си знаете, но може би трябва да поясните на онези граждани и селяни, които нямат толкова въображение и логично мислене като Вас. Благодаря Ви за разбирането!

В тези 250 страници ми убегна информация и най-вече статистика на МВР относно ежедневните битови нередности и решенията за тях - от битови инциденти и злоупотреби, през сигнали за шум и битови скандали, до "травмирани", ранени, увредени с последващ ТЕЛК и загинали по пътищата. Липсва информация за глобени

нарушители и приходи в държавата и общинските хазни от нарушения, както и информация за предприетите превантивни мерки за ограничаване на броя на нарушителите и умишления произвол и тактика на глобяващите - информационни кампании, поставяне на знаци, преместване на знаци на правилното място, изписване на упътвания за граждани на разбираем и неподвеждащ език (при паркиране в синя зона не се изписва номерът "както се вижда", а се изписва на латиница!).

Липсва информация и статистика за хората със зависимости - от наркотици и тютюнопушене, през алкохол и хазарт, до модерна употреба на райски газ и електронни игри - по възраст, пол, образование, професия итн

Моля да добавите информация относно предприетите превантивни мерки от самите гражданите за (само)защита като например брой затворени комплекси в страната, брой на живущите в такива затворени комплекси, инсталирани СОТ аларми по райони, брой частни охранителни фирми и брой служители за частно охраняване в градовете и селата, регистрирани "уреди" за самозащита итн. На тези данни моля да съпоставите броя служители на МВР и други държавни и общински структури за обществена закрила и охрана.

Специално внимание може да обърнете на наторяващите флората и опетняващите настилката. В националния ефир се чува гласове за създаване на национален план на тоалетните и задължаване на частниците да предоставят свободен достъп до тоалента СИ, АКО общината не предлага и поддържа обществена такава в близост. Подобен план може да се изготви и за чешмите и общините да предоставят достъп до питиенна вода в близост до детски площадки, спортни игрища и стадиони, обществени места като гари и автогари итн. На времето имаше навсякъде и часовници, за да могат хората да сверяват ръчните си такива. За това се прави и статистика, за да се види какво е моментното състояние и къде има нужда от реакция. Хубаво е преди това да си припомните урока за множества от осми клас и да поекспериментирате с кръгчетата и баллончетата. За влизане в част и като практическа задача може да си изберете някоя снимка с много съпунени балончета и почнете да ги наричате... За напреднали препоръчвам "уроците" за въведение в ИИ, раздел класификация и кластеризация.

Автор: Елисавета Новакова (30.09.2024 06:07)

Както беше казал един австрийски канцлер - Браво!

5.3.5. Подпомагане на дейността на българските неделни училища чрез оказване на съдействие по компетентност от страна на МВНР и българските дипломатически представителства

Поздравявам Ви, много хубаво сте описали нередностите в българските неделни училища в чужбина и сте разкрили директно и индиректно прословутите традиции в българската образователна система, които ги няма никъде написани, но всички в системата се борят със зъби и нокти за тях. Браво!

Добре сте описали училищата извън страната, НО дайде малко данни в първата или втора част по страни - в колко града, колко училища, колко ученици, колко учители, в кои класове, какво е финансирането от държавата и от трети страни. На тези данни съпоставете и обхванатите деца в обучение по майчин български език през образователната система на съответната европейска страна, която изпълнява директива 77/486 на Съвета от 25 юли 1977.

Моля да приложите в същата част и статистиката за броя на чуждестранни граждани ученици и студенти от ЕС и трети страни, както информация за обучението по майчин език на децата на малцинства вписани в Конституцията на страната, и вписаните български малцинства в други страни.

Автор: Елисавета Новакова (29.09.2024 10:58)

Структура на отчета

В първите части на отчета се описват проблемите, а средната имате компенсиращи мерки и накрая отчет на дейностите по приоритети.

За съжаление не може да се проследи влиянието на компенсиращите мерки за каква част от населението и с каква точно цел се прилагат и как това е повлияло на демографията или ще повлияе в бъдеще.

С други думи, моля се следва винаги една и съща логика в изложението по съответната тема. Сега си личи, че това е един сглобен документ, по който са работили много хора. Моля да дадете насоки как да се опишат проблемите в числа, как да се опишат дейностите в числа, проектен или програмен принцип на дейностите, целева група в числа (държава, окръг, населено място, квартал), за колко процента от нуждаещите има осигурени средства, какви са очакваните корекции от мерките, колко от целите са били постигнати или се очаква да се постигнат в близкото или далечно бъдеще итн

Моля навсякъде да добавите и финансов отчет - колко средства са били планирани и "усвоени" за какъв период, кой е финансиращия орган - ес, държава, община, частен сектор, колко служители са обвързани с реализирането и постигането на целите и са планирани за заплати на персонала. Колко процента от съответната сума по проект или програма отиват за заплати на персонала?

Автор: Елисавета Новакова (29.09.2024 10:42)

2.1. СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ПОЛ

Таблица 9: моля да добавите биологичен пред пол

Моля да дадете информация и статистика за хората, които обявяват, че има несъответствие между биологичния пол и друг вид пол. Дефинирайте другите видове полове.

Цитат

"Неравномерно е разпределението на мъжете и жените по възраст.

...

Неравномерно е разпределението на мъжете и жените и по местоживееене.

Към 31.12.2023 г. в градовете живеят 4 738 461 души, или 73.5%, а в селата - 1 707 020 души, или 26.5% от населението на страната.

Това води до многоаспектни проблеми в социалните ролеви отношения - икономически, трудови, професионални, семейни и др"

Моля да поясните колко жени и колко мъже живеят с селата и колко в градовете.

Тук говорите за феминизация на социалните проблеми и предизвикателства в по-високите възрастови групи на населението и многоаспектни проблеми в социалните ролеви отношения. Какви са тези проблеми според ВАС. Моля да поясните!

Автор: Елисавета Новакова (29.09.2024 09:39)

По същество по част 1

стр. 14/20 - таблица 4/фигура 8, наименование вместо умерели - починали

стр. 14 1.2. РАЖДАЕМОСТ - моля да дадете данни и за родени български деца извън България. Ако бройката вече е в общата бройка, моля да разграничите и да дадете данни за децата родени в чужбина. Моля да разграничите дали децата са получили друго гражданство с право на българско или са получили като първо гражданство българско.

стр 17 - Таблица 5, наблюдава се намаляване не броя на абортите на 1000 жени. Моля да дадете информация за така нареченото "семеино планиране" или използваните видове противозачатъчни средства

стр 18 - таблица 6, допълнителни колони като например - семейно положение, майка на деца/бездетна/предходни аборти, налична информация за пола на ембриона

стр 18 - 1.2.2. Семейства и семейни отношения. Бракове и бракоразводи / Липсва информация за съжителство на семейни начала според възраст и пол, брачни, извънбрачни, осиновени, приемни деца, самотни майки, които живеят с бащата на децата си, професионални родители на заплата и родители по желание на помощи итн

Моля да дадете И информация за смесени бракове

стр. 23 - 1.4.3. Миграция от чужбина в страната - Тук не сте описали колко българи имат двойно гражданство, колко са се отказали от българско гражданство, на каква възраст са се отказали от гражданството, какво ново гражданство са приели

Моля да допълните информация и за бежанци, жители на ЕС или трети страни преселили се в страната, от тях брой чуждестранни студенти, работещи, деца с или без родители, пенсионери

стр. 28 - 2.3. УЧАСТИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Преливане от една една образователна степен в друга, от една страна имате брой учащи се към момента или които завършват дадена степен към дадена дата, но моля да дадете информация и за брой от населението според най-високата образователна степен разделени по възраст и пол.

Моля да дадете информация и статистика за включени и завършили по програми учене цял живот

стр. 33 - 2.4.1.3. Заболяемост - Моля да дадете информация за заболяемост и издадени болнични листове и продължителност на болничния лист, издадени на ученици, на работещи, на родители.

стр. 33 - 2.4.1.4. - Психично здраве - Моля да приложите статистика от психиатриите, както и развитие на частния сектор в сферата

стр. 34 - 2.4.1.5. Трайно и временно намалена "работоспособност" в предучилищна и училищна възраст - Моля да дадете информация за децата със специални потребности

стр. 34 2.6. РЕЛИГИОЗНА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО - Моля да приложите информация за достъп до религиозни храмове и видове сдружения на религиозна основа и предоставяни услуги и дейности за религиозната общност (в това число социални, образователни, туристически, итн)

стр 38 - 2.8.2. Домакинства – доходи, разходи, потребление Моля да разграничите статистически домакинствата според видовете доходи и "количеството" средствата, с които разполага едно домакинство месечно според броя членове в домакинството. Моля да разграничите колко от домакинствата имат "достъп" до държавния бюджет чрез помощи, заплата като наеман работник директно към държавата/общината или по програма, пенсия. Колко процената от доходите се "доставят" от държавния или ЕС бюджет, от дарения от чужбина, от частния сектор, от наеми, от селско стопанство итн

Автор: Елисавета Новакова (28.09.2024 07:33)

Ролята на отбраните 2

А сега да видим какво казва народът и световните *grassroots movements*...

Моля някой да ви разработи един научен труд по точка 6.3.2. На каква тема ли?!
Може да се порови в нематериалното културно наследство и да изследва например следната българска легенда, която столетия наред се предава от майка на дъщеря и изпълнява автоматично. Но какво се крие зад автоматизма?!

Имало едно време едно село, което "носело звучното име Войново. Тежка е била участта на жителите му. Селцето е било населено предимно от тракийци от племето беси, както и от славяни от племето драговичи. Хората живеели в разбирателство, но страшна прокоба тегнела над село Войново. Трудно зачевали жените от селото, а която успявала да зачене - мъртви деца раждала."

итн итн Съветът бил "пригответе кеша (каша), от която ще раздадете на всички в селото"

И как се приготвят **прословувата** каша кешкек, която се раздава не само по нашите земи?!

От това може да стане **дисерт.** ацията на тема "как се създава нормална среда за отглеждане на деца в семейна среда според народа, народните обичаи, народното творчество". Съжалявам но няма да Ви смеля кашата и да Ви я дам като на беззъби само да я преглътнете... Трябва сами да положите умствен труд или например да си поръчате някой друг да мисли заради Вас по точка 6.3.2. Като гледам БАН доста малко са се включили в дейностите за постигане на стратегията, та може да прехвърлите семето на тях - семето за посадване на онази зелена трева, чиято коренова система можете, искате, трябва да анализирате.

Докато чакате някой да Ви напише труда, може да раздавате прериодично по едно жито ?? ??? ?? ?????? например в с????????? ?????? ?? 7.3.3., ? ? ?? ??? ????...

Автор: Елисавета Новакова (28.09.2024 07:11)

Ролята на отбраната 1

Включване на МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА по проекти за демографско развитие на населението в Република България (2012 - 2030 г.)

Извадка

1.2.5. Предоставяне на възможност за включване на децата на военнослужещите и цивилните служители от системата на Министерство на отбраната в целодневни детски градини на територията на страната

1.4.2. Подпомагане на децата на военнослужещите, загинали при или по повод изпълнение на военната служба по време на коледните и/или великденските празници и/или при откриване на учебната година, съвместно с фондация „Деца на Българската армия“

4.1.4. Създаване на организация за провеждането на **задължителен годишен профилактичен медицински преглед** на военнослужещите, курсантите във висшите военни училища и резервистите на активна служба, и периодичен медицински преглед на цивилните служители в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската

армия

4.6.2. Провеждане на **профилактични прегледи**, изследвания, лечение и диспансеризация на военнослужещите и цивилните служители от Министерство на отбраната във Военномедицинска академия

4.8.1. Прилагане на изискванията за **здравословни и безопасни условия на труд** в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

4.8.2. Извършване на **проверки за спазване на здравословни и безопасни условия на труд**

6.2.1. Осигуряване на **възможности за спорт** на военнослужещите, служителите, курсантите и преподавателите от Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

6.3.1. Подпомагане на висшето военно образование и образованието за военноинвалидите и военнопострадалите, в т.ч. и децата на военнослужещите, загинали при или по повод изпълнение на военната служба

6.3.2. Финансиране на обучението, включително и **защитата на дисертационен труд на докторантите**, обучавани за нуждите на Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

финансиране в размер на 28 148 лв

6.4.2. Осигуряване настаняването във ведомствени жилища и общежития за военнослужещите и служителите на Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия

7.3.2. Материално подпомагане

7.3.3. Социална кухня

Социалните кухни на МО са 26 бр. с общ капацитет 1 059 човека, като средно хранещите се са около 700 човека - или **средно 26 човека в една социална кухня**,

липсват данни за бюджета

Може ли да поясните как точно тези мерки се отразяват на целите заложи в стратегията за националната демография? Например колко процента от военослужащите имат семейства и деца, разбито според възрастовата група, бракове между военни, смесени бракове с цивилни... Същото може да го направите и за служителите на МВР по отдели, за професионалните частни охранители итн

Автор: Елисавета Новакова (28.09.2024 01:02)

български неделни и други училища в ЕС

Да не забравяме, че български неделни училища в ЕС имат конкуренция.

В Директива 77/486 на Съвета от 25 юли 1977 е записано, че децата в ЕС имат ПРАВО на езиково обучение по майчин език и някои държави наистина прилагат директивата и предлагат езиково обучение по български език в местните училища.

А как прилага директива 77/486 в България?!

Разписано е в **Чл. 112 в НАРЕДБА № 10 ОТ 1 СЕПТЕМВРИ 2016 Г. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Моля да направите статистика за деца с чуждо или двойно гражданство!

Автор: Димитър Иванов (25.09.2024 11:11)

Раздел 5.3.2 - български неделни училища в чужбина - има нужда от индикатори за постигнати резултати

В раздел 5.3.2, свързан с дейността на в българските неделни училища в чужбина (БНУ), МОН отчита **инвестиции и заетост**

- колко средства са инвестирани

- колко деца, в колко БНУ и в колко държави са се обучавали в тях през последната учебна година

МОН **не отчита постигнатите резултати**. Следният анализ прави оценка на резултатите.

Резултатите са катастрофални:

- Над 50% от децата, започващи обучение в подготвителна група и първи клас на БНУ, отпадат от училище преди достигане на 6 клас. Придобитите знания по български език на този етап на обучение съответстват на някаква степен на ограмотяване (децата се научават да четат и да пишат).
- Над 60% от децата, започващи обучение във втори и по-горен клас на БНУ, отпадат след преминаване на четири следващи класа.
- Под 10% от децата, започващи обучение в подготвителна група и първи клас на БНУ, завършват 12 клас.
- По-малко от 1% от учениците, обучавали се поне една година в БНУ в чужбина, продължават образованието си в България.

Автор: Emil Mihaylov (24.09.2024 15:03)

Предлагаме проекта "БГ-Развитие" - ръст на раждаемостта над абсолютния рекорд от 1901 г. (42%) .

?????????е ??????? "??-?????????" - bg-razvitie.alle.bg ?? ??? - ibb.alle.bg, ???????????
?????????????? ??????????? ?? ???, 2500 ????? ??????????? ?????? ?????????? - ??? ???????????
?????????????? ?? ?????????, 1000 ????? ????. ???????, 800 ????? ????????? ?????? ?????? ?? ???????,
???????????? ????? ?? ?????????????????? ??? ????? ?? 1901 ?. (42%) , ????????? ?? ????????? ??????????? ?
???????????? ?? 5 ????. ????????????? ??????????, ? ????????? ?????????? ?? ?????-????????????????? ?????????,
?? 2030-35 ?.

????????? ?? ????????? ?????????? ?????????? ?????? ?????????????????? ?????????? ?????? ?? ???????????
??????????????, ?????????? ? ?????????????? ? ?????? ?????????????? ? ?????????? ? ?????, ? ?? ?? ?????????????? ?????????,
????????????, ???????????????????, ??? ??????????? ?? ?????????? ?????? ? ?????????????????, ?? ?????? ??
????????????????? ????????????? "?????? ?????????????? ??????" - green-trillion.alle.bg .

????? ? ?????????????????? ?????????? ??? ?? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????????????? ?? ?????? ?????? ? ?
????????????? ?????????, ??????????????????, ??????????????????, ??????????????????, ??????????????????, ?????????????????,
????????????????? ? ?????????? ?????????????????????? ?????????????????, ? ?????? ??? ??????????????

????????? ?????????? ? ?????????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ? ?????????? ?????????????? ? ?????????????? ??
????????????????????? ??????? ?????????? ?????????????????? ? ?????????? ??????????????, ??????? ?? ?????????? ?????? ?????? ? ?
?? ?????????? ??? ??????????, ??? ?? ?????????? ? ?? ?????? ?????????????? ?????????? ? ?????????? ? ?? ?????? ?????????
?????????????

????????? ?????? ??????????????? ?????????????? ?? ??????? ?? ?.??? . "????????????????? ?? ?????????????? ??????????????" ??
?????????? ?? ?????? - ?????????? ?????? ? ??????-?????????????? ??? ?? ?????? "??????????", ?? ?????????? ??????????
?????????? ?????????????? ?????? ?????????????? ?????????????????? ? ?????????????????? "?????????????" ??? ??????????????
?????????????

История

Начало на обществената консултация - 24.09.2024

Приключване на консултацията - 24.10.2024

Справка за получените предложения - 01.11.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)